

Eestimaa Spordiliidu Jõud ja tema liikmesliitude ühispoordumine Eesti Vabariigi kultuuriministri poole

Austatud kultuuriminister Heidi Purga

Pöördume Teie poole murega, mis tuleneb lähtuvalt Eesti Vabariigi kultuuriministeeriumi otsusest alates 2024. aastast Eestimaa Spordiliidule Jõud ja Eesti Koolispordi Liidule tegevustoetust enam mitte eralda.

Kultuuriministeeriumi spordi asekantsler Tarvi Pürni poolt jaanipäeva eel spordiliidule saadetud kiri oli meile ootamatu ja seal esitatud argumentidel puudusid põhjendused. Seepärast soovime teada, milline komisjon ja millal on sellise otsuse vastu võtnud? Arvestamata oma seniste kootööpartneritega ja organisatsioonidega, kellega koos pole seda arutatud ega analüüsitud.

Tänane Eestimaa Spordiliit Jõud on maakondade spordiliitude liit, mis on 15. detsembril 1946 asutatud vabatahtliku spordiühingu Jõud õigusjärglane. 11. juulil 1990 moodustati reorganiseerimise käigus kaheksa maakonna spordiühenduse poolt Eesti Maaspordi Liit Jõud. Nii jõudsime maakondade spordiliitude loomisega 1990ndatel demokraatlikku spordisüsteemini ning maakondlikud liidud said võimaluse ise oma tegevuse üle otsustada. 21. märtsil 2007 kinnitati maakondade spordiliitude liidu nimeks Eestimaa Spordiliit Jõud. Praegu ühendab Eestimaa Spordiliit Jõud kõigi viieteistkümne maakonna spordiliite ning tegeleb sporditegevuse korraldamisega üle kogu Eesti. Spordiürituste korraldamise ja maakondade spordiliitude võrgustiku kaudu on regulaarsesse tegevusse kaasatud 650 liikmesklubi ligi 40 000 harrastajaga. Ainuüksi 2022. aastal osales Eestimaa Spordiliit Jõud poolt korraldatud spordi- ja liikumisharrastuse üritustel üle 5600 sportlase või harrastaja. Eestimaa Spordiliit Jõud on ISCA (Rahvusvahelise Spordi ja Kultuuri Liit) ja CSIT (Rahvusvaheline Töölis- ja Amatöörspordi Konföderatsioon) liige.

On hea tava, et riik loob tingimused sportlikuks tegevuseks ja sporditegevust korraldavad vastavalt sellele organisatsioonid. Nii ei peaks riik ka ette kirjutama spordiorganisatsioonide tegevust, vaid kindlustama tingimused spordi ja liikumisharrastuse arenguks. Sportlike eluviiside propageerimisel tuleb spordiorganisatsioonide mitmekesisus ja paljusus ainult kasuks.

Seda enam, et spordiorganisatsioonid on erinevad ja täidavad oma põhikirjalist rolli. Eestimaa Spordiliit Jõud järgib Eesti spordipoliitika põhialuseid aastani 2030 ega lähe vastuollu ühegi põhimõttega. Spordiliikumise laiapõhjalisus, organisatsioonide ja tegevuste paljusus ning struktureeritus ja kuulumine rahvusvahelisse koostöövõrgustikku loovad eeldused ka üleriigilise eesmärgi täitmiseks.

Jõud tugineb oma tegevuses maakondlikele spordiliitudele, mis on iseseisvalt moodustunud piirkondlikest klubidest, ja on vaatamata tosin aastat püsinud minimaalsele rahastusele täitnud aastaid kohapealse sportliku tegevuse korraldaja rolli. Jõud on järjekindlalt taotlenud maakondade spordiliitude paremat rahastamist, kuid praegu võetakse ebaloogiliselt hoopis Jõud-ilt tegevustoetus ära.

Hea on küll tõdeda, et lõpuks on aru saadud, et maakondade spordiliidud on vajalikud ning neil on hästi toimiv võrgustik. Seepärast toetame jätkuvalt maakondade spordiliitude paremat rahastamist, kuid seda ei tohiks teha katusorganisatsioonide arvelt.

Maakondade spordiliitudel on raske mõista, et neile soovitakse tulevikus panna kohustus spordiliidult Jõud ja Eesti Koolispordi Liidult äravõetud raha eest sporditegevust Eestimaal edasi korraldada. Unustades, et spordiliidud on iseseisvalt moodustunud organisatsioonid, kellele on spordiseaduse järgi pandud ülesandeks maakonna esindamine ja maakondlike meistrivõistluste korraldamine.

Eestimaa Spordiliidu Jõud ja Eesti Koolispordi Liidu liikmed on samad. See on loomulik ja demokraatlik, sest maakondade spordiliidud moodustati eesmärgiga, et igas maakonnas oleks üks katusorganisatsioon, kes koordineeriks kogu maakonna sporditegevust.

11 maakonnas see ka nii on, st nad on nii EOK, Eestimaa Spordiliidu Jõud kui ka Eesti Koolispordi Liidu liikmed. Sarnaselt koondutakse erinevatesse organisatsioonidesse ka rahvusvahelisel tasandil, kus erinevatel organisatsioonidel on paljud samad liikmed. Maakondade spordiliitude põhitegevus on siiski oma maakonna sporditegevus ja selle arendamine.

Jõud-i üheks põhitegevuseks on üleriigiliste suvemängude ja talimängude korraldamine. Iga nelja aasta tagant toimuvad suured Eestimaa mängud ja vaheaastatel omavalitsuste mängud. Spordimängude korraldamine on traditsioonidest lähtuv süstemaatiline ja järjepidev liikumisharrastuse ja spordi arendamise viis, mis on vaimselt jätkanud 1934. aastal alustatud Eesti Mängude mõttelaadi.

Nii pole need ainult spordimängud, vaid terve süsteem, mis koos ettevalmistuse, süstemaatilise liikumise ja sarnaste maakondlike üritustega moodustavad laiapõhjalise terviku. Spordimängud on kohalike omavalitsuste vahelised, mille heaks kordaminekuks tegutsevad paljud inimesed, sporditöötajad ja klubid.

Võistlused on sporditegevuse loomulik osa. Jõud-i võistlused ei dubleeri teisi võistlusi, sest reeglina on igal aastal ühel spordialal üks võistlus. Meie võistlussüsteem on suunatud laiemale elanikkonnale ning on kindel osa liikumisharrastusest.

Võistluste korraldamine on Jõud-i tegevust liikumapanevaks jõuks. Seda on ilmekalt näidanud aastatepikkune kogemus. Pole võistlusi, pole ka motivatsiooni sportlikuks liikumiseks ja enda vormis hoidmiseks.

Jõud-i kadumisel kaovad ka üle-eestilised spordimängud. Maakonna spordiliidud ei saa hakata korraldama Eestimaa spordimänge. See pole nende ülesanne ja neil pole selleks ka organisatsiooni. Nemad esindavad ja tegelevad oma maakonna spordiklubidega. Samuti korraldavad seadusest tulenevalt maakonna meistrivõistlusi.

Kahju kui 8. ja 9. juulil Rakveres toimuvad Eestimaa suvemängud jäävadki viimasteks. Eestimaa spordimängud toimuvad tões ja usus algse olümpiaidee kohaselt, kus tähtis on osavõtt (esindades oma kohalikku linna või valda ja maakonda), mitte võit. Eesti riigi jaoks võiksid elus hoitud traditsioonid ja järjepidevus midagi tähendada ning kultuuriministeerium peaks nende püsimise eest hea seisma.

Hävitada on lihtne, kuid ühe organisatsiooni taasloomine võtab kümneid aastaid. Hästi toimivate katusorganisatsioonide MTÜ-de ootamatu mitterahastamine, mis tähendab sisuliselt nende likvideerimist, on allakirjutanutele arusaamatu ja ebademokraatlik. Eriti veel kui otsus selleks langetatakse üleriigilisel liikumisaastal. Organisatsioonide tegevuse lõpetamine uusi liikujaid ja harrastajaid kindlasti juurde ei too, pigem jääb neid ikka vähemaks.

Seepärast pöördume Teie poole, et vaataksite üle 2024. aasta riigieelarvelised rahastamise võimalused ning et aastakümnete jooksul spordiliidu Jõud poolt tehtud töö ja traditsioonid saaksid jätkuda.

Lugupidamisega

Eestimaa Spordiliit Jõud
Harjumaa Spordiliit
Hiiumaa Spordiliit
Ida-Virumaa Spordiliit
Jõgevamaa Spordiliit Kalju
Järvamaa Spordiliit
Lääne Maakonna Spordiliit Läänela
Lääne-Virumaa Spordiliit
Põlva Maakonna Spordiliit
Pärnumaa Spordiliit
Rapla Maakonna Spordiliit
Saaremaa Spordiliit
Tartumaa Spordiliit
Valgamaa Spordiliit
Viljandimaa Spordiliit
Võrumaa Spordiliit